

# Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO-KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

**Przedpłata:** W eksped. miesięcznie 1,20 zł z odnośnikiem przez pocztę 20 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słożeńia pracy, przerwaniu komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostawień gazet, lub swrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Redakcja i administracja: ul. Mickiewicza 1. Telefon 90. Konto ciekowe P. K. O. Poznań 204,353. — Redaktor przyjmuje od 10—12.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,  
budujemy silną Ojczyznę!

**Ogłoszenia:** Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr. za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw spornych właściwy jest Sąd w Wąbrzeźnie. Za terminowy druk, przepisanie miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Nr. 137

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub sobota 21 listopada 1931 roku.

Rok XI

## Śląsk to ziemia od wieków polska!

Niejednokrotnie i z różnych stron a zwłaszcza i niemal wyłącznie ze strony Niemiec często odzywają się głosy twierdzące, iż Śląsk to dawniejsza kraina niemiecka i różne ubolewania na temat przynależności tej części Śląska, która dostała się najsluszniej Polsce.

Wartoby na koniec z całą bezwzględnością wykazać żywą prawdę, któraby wykazała słuszność sprawy, a w odpowiednim świetle przedstawiła skrytą robotę agitacji Niemców.

Kraina Śląska już od zarania dziejów silnie była związana z Państwem Polskiem. Starożytnym Ślązakom należy się słuszne miejsce na punkcie nieposzlakowanie czystej polskości obok takich polskich plemion, jak starożytni Polanie, Kujawianie, Wiślanie itp. Nie tylko pod względem plemiennym ale i pod względem geograficznym i przyrodniczym Śląsk był silnie związany z Polską. Oddzielony wyraźną linią gór Beskidów i Sudetów od Czech, przechylając się ku południowo-wschodowi posiadał warunki najbardziej sprzyjające ku temu, by braterską dłoń innym ziemcom Polski podać. — Już od czasów Mieczysława I i Bolesława Chrobrego aż do roku 1163 stale jest Śląsk w rękach polskich monarchów, jako ziemia rdzennie polska. Dopiero po roku 1163, w 25 lat po śmierci Bolesława Krzywoustego, którego testamentem dostał się w ręce jednego z synów, rozpoczyna Śląsk życie dzielnicowe, dzieląc się na coraz mniejsze dziedzictwa, stale jednak pozostające w rękach polskich. Jako wybitnie kresowa ziemia, musiał tem samem Śląsk wziąć na swe barki cały ciężar obrony państwa od zachodu i zmagać się z zaborczością Niemców i Czechów. Posiadając niezmiernie bogactwa, jak węgiel kamienny, ten czarny djament, rudy żelazne, cynkowe, ołowiane, posiadające niewielką domieszkę srebra, stanowią Śląsk dla naszych sąsiadów niemalą pokusę.

Od czasów Kazimierza Wielkiego wpływy obce stają się na Śląsk coraz większe, chociaż Piastowicze na Lignicy i Cieszynie wygasają dopiero za Jana III Sobieskiego pod koniec XVII w. Śląsk Lignicki i Wrocławski ulegać zaczyna coraz bardziej obcym wpływom, nie poddaje się jednak temu Śląsk Górny i Cieszyński, na którym dominuje stale ludność polska, pomimo iż ją zaczyna gnieść ciężka ręka zaborców Polski. Rozpoczyna się mroźna praca wielu wybitnych Polaków, którzy stale pracują nad uświadamianiem ludu polskiego na Śląsku, broniąc go przed germanizacją uprawianą przez Niemców z całą bezwzględnością i przemyślnością. — Powstaje wówczas T. S. L. na Śląsku i rozpoczyna żywą swoją działalność w ciągłym uświadamianiu ludu.

## Zmiany w łonie Rządu



Dotychczasowy podsekretarz Stanu Przewodniczący Rady Ministrów p. Bronisław Nakoniecznikoff-Klukowski został mianowany podsekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych; jednocześnie podsekretarz stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Kazimierz Stamirowski został mianowany podsekretarzem stanu Przewodniczący Rady Ministrów. — Na ilustracji naszej widzimy z lewej strony nowego podsekretarza stanu w Przewodniczący Rady Ministrów p. Stamirowskiego, z prawej nowego podsekretarza stanu w M. S. Wewn. p. Nakoniecznikoff-Klukowskiego.

## Prusy Wschodnie — państwem niepodległym Sensacyjny projekt pruskiego arystokraty

Genewska „Revue des Nationalités” publikuje w listopadowym numerze charakterystyczny głos niejakiego barona von Gayl-Gailiusa, który podaje się za rodowitego Prusaka, pochodzącego ze staro-pruskiej rodziny arystokratycznej. W artykule swym p. Gailius, omawiając problem Prus Wschodnich, protestuje jako staro-prusak przeciw koncepcjom pewnego publicyisty francuskiego (pseud. „Homme de Versailles”), który proponował podzielić Prusy Wschodnie pomiędzy Polskę i Litwę. „Ponieważ duża część tubylczej ludności Prus Wschodnich — pisze p. Gailius — wywodzi się z tego samego pnia, co Litwini i Łożyże, przeto pociągają ją raczej te dwa narody pokrewne. Nie oznacza to jed-

nak, że Prusy Wschodnie chciałyby się rzucić w ramiona Litwy lub Łotwy. Idealnym Prus byłoby natomiast zostanie państwem niepodległym...” Sądzę — pisze dalej p. Gailius — że koloniści niemieccy nie mają nic do powiedzenia; dziś są tu, jutro będą w Salzburgu lub gdzieindziej. Jeśli Prusy Wschodnie wydłużają się, to zjawisko to zawdzięczać należy właśnie kolonistom niemieckim, którzy, nie będąc związani z naszym krajem więzami odwiecznymi, nie kochają go tak, jak my i łatwo powracają do Niemiec. Jeśli kraj nasz oswobodzi się wreszcie z pod opieki Berlina, wówczas sprzymierzy się raczej z krajami tej samej rasy, jak Litwa i Łotwa, aby stworzyć „Konfederację Bałtycką”.

Z chwilą wybuchu wojny światowej Śląsk nie pozostaje bez echa. — Ślązacy poczynają tworzyć P. O. W., której zadaniem było skupiać organizacyjnie szerokie masy ludu śląskiego i wychowywać je w duchu poświęcenia i wyczystości w wolność Ojczyzny. Pod koniec sierpnia 1919 r. wybuchło powstanie na Górnym Śląsku wzniecone przez ludność polską, gnębiąca przez Niemców, którzy sądzili, że terrorem zgnębią ducha tej ludności. Po raz pierwszy od zamierzonych czasów polski lud śląski zwycięża własnymi siłami swego odwiecznego wroga i ciemiężyciela — Niemca.

Kiedy nadszedł okres plebiscytu, wówczas dopiero Niemcy puścili w

ruch wszystkie sprężyny swej agitacji. Pod tym względem działały zgodnie różne stronnictwa niemieckie, a nawet socjaliści szli ręką w rękę z partją wojskową, która zgromadziła liczne wojska w tym nieszczęsnym kraju. Interwencja koalicji nastąpiła późno, a Rząd Polski nie mógł występować czynnie w obronie swoich rodaków, aby nie było nawet żadnych przypuszczeń, że Polacy naruszają traktat zawarty w Wersalu. Sami Ślązacy w swych ciągłych walkach wykazywali najlepiej do kogo chcą należeć. Niemcy tymczasem uciekali się do najprzeróżniejszych i najpodlejszych sposobów, byle jaknajwiększe zyski osiągnąć z plebiscytu. Popel-

nając najrozmaitsze fałszerstwa, przekupstwa, nie wahali się ściągnąć na Śląsk około 250.000 emigrantów-Niemców z Rzeszy.

Wskutek takiego postępowania wiele ziemi zamieszkałej przez Polaków dostało się po plebiscycie w ręce niemieckie.

W dniu 22 czerwca 1922 r., Wojska Polskie z gen. broni St. Szeptyckim na czele wkroczyły na terytorjum Górnego Śląska. W tymże dniu odbyła się w Katowicach uroczystość zjednoczenia prastarej Ziemi Piastowskiej z Macierzą. W ten sposób zostały przyłączone do Polski powiaty: katowicki, pszczyński, części rybnickiego, raciborskiego, zabrskiego, gliwickiego, bytomskiego, tarnogórskiego i lublinieckiego.

W rękach niemieckich pozostało, dzięki ich postępowaniu sześć czy sto polskich powiatów oraz części powiatów, zamieszkałe przez rdzennych Polaków. — Śląsk Cieszyński chociaż prawie w całości polski, tylko w mniejszej części przyłączony został do Polski, podczas gdy większą część otrzymała Czechosłowacja, a z nią około 150.000 ludności polskiej.

Pomimo, że okres plebiscytu dawno już minął, że ziemię tę mimo najróżniejszych krętań niemieckich okazały się czysto polskimi, Niemcy nie przestają nadal czynić pewnych kroków w celach germanizacji i brudzenia na ziemiach polskich. Wiedzą oni ile to bogactwa kryje ta ziemia w sobie, jakie wielkie i nieocenione kopaliny kryją się w jej wnętrzu. — Radziby i po to wyciągnąć swe zachłanne łapy pruskie i w tym celu przez rozmaitych swoich agentów starają się tumanić tamtejszą ludność prastarą.

Bezowocne ich zabiegi! Nie potrafili tego dokonać przez tak długi okres czasu, kiedy gnietli biednych Ślązaków, nie zdołają tembardziej uczynić tego teraz, kiedy mamy swoje własne i niepodległe Państwo, na czele którego stoi tak energiczny i działający Rząd. Całe społeczeństwo polskie powinno sobie głęboko uświadomić jak wielkie znaczenie ma dla nas Śląsk. Śląsk jest najbardziej uprzemysłowionym zakątkiem Polski. Na Śląsku kwitnie najbardziej przemysł górniczy i mineralny, metalowy, chemiczny i włókienniczy.

W tym zakątku Polski skoncentrował się największy i najważniejszy bodaj przemysł polski, który starczy nie tylko na pokrycie naszych własnych zapotrzebowań, lecz i na wywóz. Rozumiejąc podniosłą akcję zapoczątkowaną przez nasz Rząd Polski, celem obrony Kresów Zachodnich, zwaną „Miesiącem Śląska”, każdy prawy Polak powinien głęboko i dobrze zrozumieć, czym jest ta Ziemia dla nas Polaków, a jeśli przyjdzie złożyć ofiarę, to złożyć ją z sercem gotącym, że to dla naszych rodzonych braci, synów tej samej matki Ojczyzny-Polski.

T. L. M.



## Święto Związku Podoficerów Rezerwy w Gdańsku

Wub. niedzielę obchodził Związek Podoficerów Rezerwy w Gdańsku święto z okazji poświęcenia i wręczenia Związkowi sztandaru. Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem w polskim kościele św. Stanisława we Wrzeszczu, na którym obecni byli przedstawiciele władz polskich z Komisarzem Gen. R. P. min. Strasburgerem na czele. Po nabożeństwie odbyła się defilada organizacji polskich ze

sztandarami, którą przyjął jako przedstawiciel rządu polskiego Komisarz gen. R. P. w Gdańsku. Po defiladzie udali się uczestnicy uroczystości na akademię do Kleinhammerparku. W chwili przybycia min. Strasburgera odegrano hymn narodowy polski. Po akademii odbył się obiad żołnierski a wieczorem zabawa towarzyska.



Zdjęcie nasze przedstawia uroczystość poświęcenia nowego sztandaru Koła Gdańskiego Związku Podoficerów Rezerwy R. P.

## Czy Polska jest krajem domowego wykształcenia?

Według spisu 1921 roku na obszarze Rzeczypospolitej aż 2 miliony 367 tysięcy osób t. j. przeszło 9 proc. ogółu ludności miało t. zw. domowe wykształcenie. W stosunku zaś do osób, które wogóle jakiegokolwiek wykształcenie posiadają, liczba osób o wykształceniu domowym wynosi 20 proc.

Tak kolosalne rozpowszechnienie oświaty pozaszkolnej nie jest znane innym krajom europejskim. Liczby te są wprost uderzające. By zrozumieć ich wymowę, musimy zorientować się, jak się rzecz ma w poszczególnych polaczkach kraju. Otóż okazuje się, że wybitnie przoduje pod tym względem b. zabór rosyjski, gdzie osoby o wykształceniu domowym stanowią całe 37 proc. ogółu ludności, posiadającej jakiegokolwiek wykształcenie; w b. zaborze austriackim jest ich już kilkakrotnie mniej, bo tylko 4,5 proc., a w poznańskim i na Pomorzu — zaledwie 1,7 proc. A więc olbrzymie wprost zastępy ludności uciekały się do oświaty pozaszkolnej właśnie tam, gdzie oświata szkolna była najbardziej zaniedbywana przez rządy zaborców, t. j. na obszarach zagrabionych ongiś przez Rosję.

Jakież stąd wnioszek? Ten oczywiście, że ludność Polski żywiłowo wprost walczyła o swą oświatę i, gdy odmówiono jej szkół, potrafiła zdobyć się na wysiłek podwójny, jakiego wymaga zmusza i ciężka droga nauczania domowego lub nawet samouctwa. Nie-

wątpliwie grudniowy spis ludności wykazuje, że w związku z rozbudową szkolnictwa liczba osób o wykształceniu domowym uległa wielkiej niższe.

Pozatem należy zwrócić uwagę na to, że spis z r. 1921 wykazał olbrzymią liczbę, bo półtora miliona osób o wykształceniu niewiadomem. Ogromna ta luka powstała wskutek zbyt ogólnikowego sformułowania odnośnego zapytania na formularzu spisowym z przed 10-ciu laty, które brzmiało krótko: — „wykształcenie”. Dlatego też formularz drugiego powszechnego spisu ludności domaga się odpowiedzi bardzo szczegółowych, które pozwolą bez braków i w sposób wyczerpujący wyświetlić sprawę wykształcenia ludności Polski. Odnośna rubryka została ujęta w ten sposób, że od każdej spiswanej osoby wymaga podania dokładnej nazwy i rodzaju zakładu naukowego (szkoły) z zaznaczeniem, czy dana osoba zakład ukończyła, czy też nie. Ci ostatni winni zaznaczyć ile klas (semestrów itp.) ukończyli. O ile ktoś otrzymał wykształcenie domowe, lub jest samoukiem, musi to oczywiście również zaznaczyć.

Bardzo ważną sprawą jest w obecnych warunkach zbadanie kwestji szkolnictwa zawodowego. Dlatego też wymagane jest podawanie obok szkoły ogólnokształcącej, do której ktoś uczęszczał lub uczęszcza, również i szkoły specjalnej lub zawodowej.

## Królewska Huta nie da zasiłków za darmo

**BEZROBOTNI WSPIERANI PRZEZ URZĘDY I KOMITETY, MAJĄ PRACOWAĆ PRZY ROBOTACH MIEJSKICH.**

Magistrat m. Królewska Huta podaje do wiadomości bezrobotnych mieszkańców Kr. Huty, że wszyscy bezrobotni pociągający będą do wykonywania prac samorządowych i państwowych, w zamian za płacone im zasiłki z pomocy państwowej, z akcji wojewódzkiej i z funduszy dla najbiedniejszej ludności, licząc za jeden dzień pracy po 7 zł.

Bezrobotni wykonywać muszą roboty ziemne, niwelacyjne, porządkowanie i czyszczenie placów, ulic itd. Prócz

zasiłków pieniężnych bezrobotni otrzymają na miejscu pracy jednorazowy posiłek, w formie zupy i kawałka chleba.

Bezrobotni, którzy będą się wzbierali pracować, w zamian za płacone im zasiłki, zostaną bezwzględnie pozbawieni prawa pobierania zasiłków, jak również tracą prawo do korzystania z jakiegokolwiek pomocy tak ze strony urzędu, jak ze strony Miejskiego Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym.

## Uwaga przed pożyczkami zagranicznymi!

Warszawa. PAT. Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że na terenie województw Poznańskiego i Pomorskiego operują w ostatnim czasie osoby, podające się za przedstawicieli zagranicznych grup finansowych obiecując długoterminowe pożyczki na różne objekty, przedewszystkiem na majątki ziemskie. W rzeczywistości „grupy finansowe”, na które rękami przedstawicieli powołują się,

nie istnieją wcale, względnie wyrzekają się jakiegokolwiek kontaktu z tymi przedstawicielami. Oszukańcza akcja prowadzona jest w jedynym celu wyludzenia zaliczek na rzekome koszty administracyjne. Przestrzega się osoby i instytucje zainteresowane przed zaciąganiem jakichkolwiek zobowiązań w stosunku do przedstawicieli nieznanych grup finansowych.

## Tajemnica bankowa

**NIEMA OBOWIĄZKU OKAZYWANIA KSIĄG INKASA WEKSLI. DONIOSŁE ORZECZENIE SĄDU OKRĘGOWEGO.**

Zdarzały się wypadki, że dla sporządzenia wymiaru podatku przemysłowego urzędy skarbowe zwracały się do banków o okazanie ksiąg handlowych, zasłaniając się tajemnicą bankową, urzędy skarbowe nakładały na dyrektorów banków grzywny za niewykonanie rozporządzenia władz podatkowych. — Jedno z takich orzeczeń urzędu skarbowego w Katowicach zostało zaskarżone do Sądu Okręgowego, który na posiedzeniu w dn. 29 maja 1931 r. uwolnił oskarżonego dyrektora od kary i zasądził koszty sprawy Skarbowi Państwa. W motywach od wyroku, które w tych dniach zostały ogłoszone, sąd zaznaczył, że ustawa o państwowym podatku przemysłowym nie zawiera obowiązku przedłożenia ksiąg inkasa weksli, przyczem ogólne żądanie przedłożenia ksiąg inkasa weksli względnie ksiąg towarowych dla celu wyszukiwania w tych księgach klientów bankowych, badania stanu rzeczy i sporządzania wyciągów

z powyższych ksiąg — jest nietylko nieuzasadnione, lecz nawet fakt wyszukiwania, badania i sporządzania tego rodzaju wyciągów mógłby wpłynąć ujemnie na stan bankowy i mógłby przeciwdziałać rozwojowi handlowemu, co w ogólnym interesie państwowym nie jest pożądane. Nadto prawo bankowe wyraźnie podaje, że zarówno dyrektorzy jak i urzędnicy banków akcyjnych, są obowiązani do zachowywania tajemnicy bankowej, — wobec czego oskarżony dyrektor banku w pierwszym rzędzie był obowiązany dochowac tajemnicy bankowej.

Należy się spodziewać, że powyższy wyrok sądu katowickiego powstrzyma urzędy skarbowe na przyszłość od bezprawnych żądań okazywania przez banki ksiąg handlowych przy wymiarze podatków i uniemożliwi stosowanie metod które w wielu wypadkach wpływały ujemnie na rozwój wewnętrznej kapitalizacji.

## Niemiecki pomysł „umiedzynarodowienia” Pomorza.

Paryż, 14 listopada. W związku z toczącymi się obecnie rokowaniami komisji gospodarczej Niemiec i Francji pod przewodnictwem wiceministrów francuskiego Gignoux i niemieckiego dra Trendelenburga, dowiadujemy się Wasz korespondent sensacyjnych szczegółów na temat propozycji wysuniętych przez Francję pod adresem Ameryki i Anglii.

Jeżeli oba te państwa zrezygnują całkowicie z reparacji niemieckich, to pozostanie do płacenia przez Rzecz Niemiecką jedynie t. zw. transza bezwarunkowa, nie chroniona przez moratorium, a przedstawiająca rzeczywiste odszkodowanie wobec Francji i Belgii za dokonane przez Niemcy podczas wojny zniszczenia. Suma ta

wynosi 600 milj. marek rocznie i Francja zgodzi się na jej zmniejszenie do pół miljarda marek, co stanowić będzie resztę zobowiązań reparacyjnych Niemiec wobec aliantów.

Przy tej okazji pozwoliły sobie Niemcy pod płaszczykiem rzekomych konieczności gospodarczych i odnowienia kredytów zagranicznych, zaproponować Francji umiedzynarodowienie tak zwanego korytarza polskiego!

(Red.) W tym kierunku daje się zauważyć silny nacisk niemiecki na pewne sfery finansowe i polityczne francuskie. Nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, że sugestje te nie mogą mieć żadnego wpływu na nasze sojusznika.

## SKAZANIE POLAKÓW NA ŁOTWIE ZA ŚPIEWY W KOŚCIELE

Ryga. PAT. Donoszą z Dyneburga w sądzie 2-ej instancji zapadł wyrok w sprawie 18 osób, oskarżonych o przeskadzanie w odprawieniu nabożeństwa śpiewami polskimi. Po dłuższym przewodzie sądowym, sąd skazał 14 oskarżonych na kary od 5 tygodni do 2 miesięcy aresztu, 3 osoby zostały skazane warunkowo, jedna zaś uniewinniona.

## NIEMIEC WĘGIER DWA BRATAŃKI.

Budapeszt. PAT. Z okazji wręczenia w Berlinie Hindenburgowi dekretu, mianującego prezydenta szefem 3 p. p. honwedów, regent wydał odezwę do armji węgierskiej, zawiadamiając ją o odznaczeniu Hindenburga i wdzięczności narodu węgierskiego za przyjazne uczucia narodu niemieckiego.

## RUGOWANIE NABOŻENSTW POLSKICH NA WARMJI

(Kap.) „Gazeta Olsztyńska” z d. 13 bm. donosi, że w Dywitach na Warmji zredukowano ilość nabożeństw dodatkowych w języku polskim. Ludność polska czuje się tem zarządzeniem słusznie dotknięta w swych uczuciach religijnych. Sprawa ta znajduje się przed forum Ligi Narodów, aby wykazać dowodnie stałe i systematyczne prześladowanie ludności polskiej w państwie pruskim.

## WYKONANIE WYROKU ŚMIERCI SĄDU DORAŻNEGO.

Nowogródek. Sąd dorażny w Szczuczynie skazał wczoraj na karę śmierci przez powieszenie Stanisława Nowika, parobka folwarku w Andruszówce, który zamordował właściciela majątku. Prezydent Rzplitej z prawa łaski nie skorzystał, wobec czego wyrok wykonano dziś o godz. 9,10.

## Rzadki jubileusz



Książę Giovanni Borea d'Olmo mistrz ceremonji na dworze króla włoskiego — obchodził niedawno setną rocznicę urodzin. Sędziwy ten starzec jest podobno do dzisiaj niestrudzony i spełnia bez zarzutu swe odpowiedzialne bądź co bądź obowiązki. Mimo to cieszy się świetnym zdrowiem, jest rzeźki, ruchliwy i wcale nie wygląda na swój wiek.

## Mapa frontu mandzurskiego.



Rycina nasza przedstawia mapkę terenu „wojny” mandzurskiej. Wyspy na prawo — to Japonia.



## Cudowne objawienie Matki Boskiej w Przechowie.

CUD ELEKTRYZUJE TŁUMY — CUD, CZY „SZWINDEL”? — CO BYŁO POD ŚRODĄ W WIELKOPOLSCIE.

Przechowo koło Świecia. (Od własnego sprawozdawcy).

Są zjawiska, których rozum ludzki nie jest w stanie ani zbadać, ani wytłumaczyć.

Możnaby było powiedzieć, że jednym ze zjawisk, nad którymi biedzi się umysł niedowiarków, zaliczyć należy cudowne objawienie się Matki Boskiej w Przechowie, powiatu świeckiego.

Ludzie zjawisko to nazywają „cudem”. Słowo to elektryzuje tłumy, żadne wrażeń silnych. Ciągłą więc niezliczone masy ludności z bliższej i dalszej okolicy na miejsce rzekomego cudu.

Mówimy „rzekomego”, gdyż dotąd nikt, ani władza duchowna, ani przedstawiciele wiedzy nie zdołali ustalić istotnych objawień.

Przypomina nam się wypadek, również rzekomego cudu pod środą w Wielkopolsce. Na „święte” miejsce ciągnęły wtedy takie procesje, że władze policyjne delegowały posterunkowych do utrzymania porządku.

Środa była przez długi czas Mekką dla niektórych, aż profesorowie Uniwersytetu Poznańskiego, po długich obserwacjach osób, nawiedzonych objawieniem, nie stwierdzili w tem nic nadprzyrodzonego, a jedynie „gęszeł” spryciarzy.

To też władza duchowna w takich wypadkach radzi być ostrożnym. Dzisiejsi ludzie umieją nagiąć religję do swoich celów, albo poprostu nadużywać głębokiej wiary szeroki mas.

Dlatego też powodu nie chcemy twierdzić że to nie cud, a także nie upieramy się przy możliwości istnienia nowego „szwindlu”.

Nasz sprawozdawca donosi, że w dniu „Wszystkich świętych” objawiła się ponownie Matka Boska i powiedziała struchlałym świadkom cudu:

— „Módlcie się...”

Wiść o nowem objawieniu obiegła jak błyskawica całe wsie. Z chwilą tą wierni do cudownego miejsca ciągną tak licznie masami, że jak np. ostatnią niedzielę, dzięki pięknej pogodzie — drogi wyglądały jakoby mrowisko. Kobiet naliczyć — chociażby się chciało — nie można. Powodu swego przybycia do Przechowa nie wyjawiają, jakby wstydzili się tego.

Dostępujemy do jednej z nich:

— Pochwalony —

— Na wieki —

— A dokąd was Bóg wiedzie? Do Przechowa pewno?

— A tak!...

W odpowiedzi przebija wyraźnie nieśmiałość. Z dalszej rozmowy dowiadujemy się, że jest wyrobnicą z powiatu rypińskiego.

Twarz jej porana licznymi bruzdami, świadczy, że wielki szmat życia przeszła i niejednych lez się napiła, oczy ma jakby mgłą przysłonięte i mówi tak dziwnie na duszę kojąco działające słowa:

— Pocięchy z nikąd, ciężkie czasy, ale ja wiem, że w naszej Niebieskiej Pani znajdziemy uspokojenie.

— Dalby Bóg — odpowiadamy i znikamy w tłumie.

Przyłączamy się do dwóch swojego rodzaju pielgrzymów, rozmawiających żywo z gestykulacją.

Opowiadają, że to pewno nie cud. Komuś zależało na tem, by okolica cała a nawet kraj dowiedział się o Przechowie i żeby tu w miejscu rzekomego cudu postawiono kościół. (???)

— Bo już pewnikiem zdaleko do innego kościoła chodzić, do spowiedzi — słyszymy urywana mowę w szmerze i przyciszonym śpiewie pobożnych pieśni. Z. W.

## Grandi w Ameryce



Grandi opuszcza Biały Dom po konferencji z Hooverem.

### BY ZMNIĘSZYĆ LICZBĘ BEZROBOTNYCH...

Londyn, 18. 11. (Pat.) Książę Walji wygłosił w Birkenham przez radjo przemówienie, w którym nawoływał do kupowania jedynie towarów angielskich, a to celem zmniejszenia bezrobocia i przywrócenia dobrobytu krajowi.

### ZLIKWIDOWANIE NIEBEZPIECZNEJ BANDY.

Berlin, 18. 11. (Pat.) Policja zlikwidowała w miejscowości Jastrowiu pod Złotem bandę, która w ostatnim czasie dokonała szeregu włamań. Aresztowano 16 osób. Wszyscy są członkami bojówki komunistycznej, na czele której stoi jeden radny. Wszyscy przyznali się do dokonywania włamań.

### POLSKA STAWIA CZOŁO DEPRESJI Z ENERGJĄ I ODWAGĄ.

Nowy Jork, 18. 11. (Pat.) Ambasador Willys, który przybył do Nowego Jorku, oświadczył przedstawicielom prasy, iż Polska stawia czoło depresji z energją i odwagą i że zaledwie lekko dotknięta została kryzysem niemieckim i spadkiem funta. Zmniejszywszy wydatki państwowe do minimum, Polska uprawia politykę pokoju, międzynarodowego porozumienia.

### ZA OJCOBÓJSTWO.

Poznań. (Pat.) Okr. Sąd Karny w Poznaniu skazał 21-letniego Tomasza Nowaka ze Swarzędza za zamordowanie ojca na tle nieporozumień rodzinnych na 3 i pół roku ciężkiego więzienia.

### MORDERSTWO RABUNKOWE POD SZUBINEM

Zdobyty przez bandytów łup wynosił 35 zł. gotówki

Szubin. W nocy z 12 na 13 bm. zamordowany został dwoma strzałami z rewolweru rolnik Jan Schmidt z Królikowa, pow. Szubin. Schmidt udał się d. 12 bm. wieczorem rowerem do Wrzosów celem zakupu słomy. Następnego dnia rano odnaleziono przy wyładowni kolejki prywatnej Cukrowni Żnin we Wrzosach zwłoki Schmidta. Nieznani mordercy napadli swą ofiarę w celu rabunku. Liczne ślady na twarzy zabitego, wskazują na walkę stoczoną z bandytami. Strzały skierowano z bliskiej odległości. Po dokonaniu morderstwa bandyci ze zdobytym łupem w postaci 35 złotych ulotnili się. Dochodzenia w celu wykrycia zbrodniarzy są w toku.

SPIS LUDNOŚCI JEST PODSTAWĄ wszelkiej działalności państwowej i społecznej!

### SKAZANIE MORDERCÓW HANDLARKI STARZYŃNĄ W TORUNIU

Toruń. W ub. poniedziałek rozegrał się przed sądem okręgowym w Toruniu epilog głośnej swego czasu zbrodni, jakiej 27 czerwca br. dopuścili się dwaj bandyci, 23-letni Stefan Lewandowski i 19-letni Roman Konarski, którzy w biały dzień zamordowali właścicielkę składu starzyzny przy ul. Kopernika, 50-letnią Niemkę Metę Pohl. Krytycznego dnia obaj bandyci dostali się do rupieciarni Pohlowej którą jeden z nich zamordował, poderżnąwszy jej gardło nożem.

Na rozprawie obaj oskarżeni zwalali winę zamordowania właścicielki rupieciarni jeden na drugiego. W ostatnim słowie Lewandowski oświadczył, iż Pohlowej nie zamordował. Nie chce cierpieć w więzieniu i prosi o skazanie go na śmierć.

Sąd po naradzie wydał wyrok, mocą którego zasądził Lewandowskiego na dożywotnie więzienie, zaś Konarskiego na 10 lat ciężkiego więzienia, obu z pozbawieniem praw obywatelskich.

### KTO CHCE WYSLAĆ „GWIAZDKĘ” DO AMERYKI NIECH SIĘ SPIESZY.

Warszawa. (Pat.) Do końca bież. roku odejdą z Gdyni i Gdańska 2 okręty, przewożące pocztę z Polski do Ameryki, mianowicie: 23 listopada (okręt „Pułaski”) i 7 grudnia (okręt „United States”).

Wobec tego chcący wysłać paczki pocztowe do Stanów Zjednoczonych Ameryki, jako podarunki świąteczne, winni je nadawać zawczasu w urzędach pocztowych, najpóźniej wszakże do dnia 4 grudnia br.

### UJĘCIE FAŁSZERZY BANKNOTÓW 100-ZŁOTOWYCH.

Toruń. (Pat.) W ostatnim czasie pojawiły się na terenie Torunia fałszywe banknoty 100 zł. W wyniku zarządzonej obserwacji władze przytrzymały dwie kobiety 47-letnią Władysławę Ahlową, pochodzącą rzekomo z Grudziądza i Stanisławę Mrozowicz, lat 40 z Kutna. W czasie przeprowadzonej rewizji u jednej z wymienionych znaleziono większą ilość pieniędzy z których znaczna część była fałszywa. Dalsze dochodzenia w toku.

### NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK.

Chojnice. (Pat.) Zajęty w suszarni szyszek w Klosnowie pow. chojnickiego, 56-letni wermistrz Kalinowski, stanowiący nieostrożnie zbyt blisko lokomobili, porwany został przez tryby. — Zdołał on jeszcze pociągnąć za sygnał alarmowy, lecz zanim nadbiegła pomoc, został przez tryby zmiażdżony. Kalinowskiego odwieziono do szpitala w Chojnicach, gdzie wkrótce potem zmarł.

### NOWY ZARZĄD AKADEMICKIEGO KOŁA POMORSKIEGO W POZNANIU

Na walnem zebraniu Akad. Koła Pomorskiego w dniu 10. 11. br. wybrano nowy Zarząd w następującym składzie: prezes — Czarnecki Antoni, wiceprezes I — Schulz Aleksander, wiceprezes II — Trzciniński Jan, sekr. — Tomaszewski Hipolit, zast. sekr. — Barganowski Fr., skarbnik — Kortas Jan, bibliotekarz — Sterzówna Halina. Nowemu zarządowi życzymy „Szczęść Boże!” (Red.)

## J U Ż

I zapisać można „GŁOS WĄBRZEŃSKI” na miesiąc **grudzień** w każdym Urzędzie Poczтовым i u p. p. listonoszy.

## Skróty

\* **Warszawa.** W dniu 17. bm., późnym wieczorem p. premier Prystor wyjechał na parodniowy wypoczynek. W czasie nieobecności p. Premiera zastępować go będzie p. minister Spraw Wewnętrznych Bronisław Pieracki.

\* **Wilno.** Po dochodzeniach, prowadzonych w związku z podpaleniem polskiej szkoły powszechnej we wsi Matujra gm. olkienickiej, zdołano ustalić, iż budynek szkoły polskiej podpalili osobnicy, pochodzący z terenu Litwy. — Ponadto stwierdzono, że zamachowcy, wrzuciwszy na strych granat, obelili budynek szkolny naftą i podpalili, a następnie zbiegli do Litwy.

\* **Katowice.** Aresztowano 17. b. m. 5 komunistów, którzy w Wielkich Piękarach na szczybie wieży kościoła wywiesili czerwony chorągiew z napisem antyrelijnym.

\* **Chojnice.** Przy kopaniu fundamentu na ul. Nowe Miasto natrafiono na bardzo dobrze zachowany wodociąg z dębowego drzewa, pochodzący z przed 700 lat.

\* **Czersk.** Nieznany dawniej na Pomorzu przemysł wyrobu białej cegły piaskowo-wapiennej rozwija się tu coraz lepiej, zatrudniając szerokie rzesze bezrobotnych.

\* **Paryż.** Rada Ligi Narodów odbyła posiedzenie poufne bez udziału przedstawicieli Chin i Japonji. Celem tego rodzaju posiedzeń jest wymiana poglądów i opracowanie celowych i użytecznych sugestij bez wywoływania natychmiastowej reakcji stron zainteresowanych.

\* **Budapeszt.** Sprawozdanie policyjne o działalności Matouschki obejmuje 500 stron pisma maszynowego. Przytacza ono fakty, świadczące o tem, że Matouschka już w latach dziecinnych miał skłonność do organizowania zamachów.

\* **Londyn.** Jak się dowiaduje Agencja Reutersa, plan delegacji chińskiej w Paryżu, dotyczący rozwiązania konfliktu japońsko-chińskiego ma zasadniczo polegać na zwróceniu się Chin do Ligi Narodów z prośbą o wysłanie grupy osób, któreby przeprowadziły ankietę w

Chinach i Mandżurji, w celu zadecydowania, czy Chiny zdolne są utrzymać ład i pokój w republice.

\* **Helsingfors.** Dnia 16. bm. wieczorem zanotowano nowe trzysekundowe trzęsienie ziemi, w tych samych miejscowościach, gdzie zanotowano poprzednie. Żadnych szkód nie było.

\* **Tokio.** Jak się dowiaduje Agencja Reutersa, delegacja japońska w Paryżu opracowała plan rozwiązania konfliktu chińsko-japońskiego, który przedstawiła rządowi japońskiemu. Ministerstwo Spraw Zagranicznych odmawia jednakże udzielenia jakichkolwiek wyjaśnień co do szczegółów tego planu, lub też zaznaczenia, czy plan nadaje się do przyjęcia.

\* **Tokio.** Biuro Reutersa donosi, że japończycy zadali podobno wielką klęskę wojskom gen. Ma-Czang-Szang i ścigają je ku Cicikarowi.

\* **Waszyngton.** Amerykańska Federacja Pracy ocenia liczbę bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych na 6 milionów 200 tysięcy.

\* **Nowy Jork.** Associated Press donosi z Waszyngtonu, że Departament Stanu zaprzecza wiadomości, iż miał wysłać do Paryża notę, wyjaśniającą stanowisko Ameryki w sprawie długów wojennych i reparacyj.

### Z BEZROBOTNYMI — KŁOPOT.

Londyn, 18. 11. (Pat.) W robotniczej dzielnicy Londynu doszło dzisiaj do krwawych zaburzeń z tłumem bezrobotnych. Nazewnątrz gmachu giełdy pracy zebrano się około 500 bezrobotnych, oczekujących na wypłatę zasiłków. Tłum podburzany przez komunistów, zaczął demonstrować; jednocześnie przybywały nowe grupy bezrobotnych tak, że niebawem tłum wzrósł do 3.000 ludzi. Policja usiłowała dwukrotnie rozpedzić manifestantów, jednakże bez skutku. Wreszcie, po nadejściu posiłków, policja zaatakowała tłum przy użyciu pałek, przyczem wywiązała się bójka, w czasie której dwóch policjantów oraz 3-ch bezrobotnych odniosło poważniejsze rany. Ostatecznie porządek został przywrócony.



## Wicewojewoda łódzki p. Kirtiklis wojewoda pomorskim?

Warszawa. Kurjer Poranny z dnia 17. bm. donosi:

Dowiadujemy się, że stanowisko wojewody pomorskiego na miejsce prze-

chodzącego w stan spoczynku p. Lamota, obejmie prawdopodobnie dotychczasowy wicewojewoda łódzki p. Kirtiklis.

## Spór chińsko-japoński jeszcze nie załatwiony

Paryż. (Pat.) Prace Ligi Narodów prowadzone są w dalszym ciągu w ścisłej tajemnicy, a tylko urywane wiadomości wydostają się naze-

wnątrz. Dnia 18. bm. rano Rada Ligi Narodów odbyła znowu poufne posiedzenie, na którym zaznajomiła się z przebiegiem rokowań wszczętych z przedstawicielami Japonii i Chin. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, rokowania te nie dały żadnych pozytywnych wyników. O godz. 16-tej miało miejsce ponowne posiedzenie prywatne, na którym nie osiągnięto żadnych pozytywnych rezultatów.

Publiczne posiedzenie oczekiwane jest na jutro, chociaż istnieje możliwość odwołania go w ostatniej chwili.

Nadchodzące bowiem z Dalekiego Wschodu wieści nie są bynajmniej uspakajające. Na ostat. posiedzeniu przedstawiciel Japonii miał złożyć w imieniu swego rządu zapewnienie o uszanowaniu nietykalności terytorium chińskiego, tymczasem popołudniu nadeszły wiadomości o zajęciu Czikaru przez Japończyków, co znacznie komplikuje sprawę, gdyż miasto to znajduje się w sferze wpływów republiki sowieckiej.

## W niedzielę Wąbrzeźno zmanifestuje swoją łączność z Macierzą.

W przyszłą niedzielę odbędzie się u nas w Wąbrzeźnie wielka manifestacja przeciw znanemu oświadczeniu Borah'a prezesa komisji spraw zagranicznych senatu amerykańskiego. Musimy zaprotestować przeciw jakiegokolwiek rewizji granic. Nie oddamy ani skrawka ziemi pomorskiej. Ziemia ta jest naszą i zostanie naszą. Nie potępieliśmy za czasów niewoli, nie potępiła się polska krew, aby ziemia polska miała być tematem przetargów zielonego stolika. Wara od tego; gospodarzami polskiej ziemi jesteśmy my, i tylko my możemy decydować o niej. Musimy zademon. przed całym światem, że pod tym względem niema u nas

dyskusji, że twardo stoimy przy naszych prawach, że ponad pewne wystąpienia nieodpowiedzialnych elementów nam nieprzychylnych stoi twarda konieczność bytu czy niebytu naszej ojczyzny. Czy możemy oddać ziemię, gdzie element polski stanowi 80% i które to ziemie stanowią jedyną drogę do morza. Odcięcie od morza pozbawiłoby Polski naturalnych podstaw Jej rozwoju. Musimy więc zaprotestować, musimy pokazać, że jakiegokolwiek zakusy na naszą całość odeprzemy jak odparliśmy dotychczas, silni i zjednoczeni, bo w tym wypadku nie będzie u nas ni stanów ni partji.

## Ponowna prośba o poparcie akcji pomocy bezrobotnym

Mimo wezwań i zachęt niestety znaczna część obywateli dotąd okazuje wielką obojętność i niechęć do składowania na pomoc bezrobotnych. Wysuwają się różne powody, różne podaje się uniewinnienia. Nie możemy zaprzeczyć, że są ludzie, którzy stronią od pracy, że są i tacy, którzy nawet zasiłki marnują — i topią w wódecie, że są tacy, którzy nadużywają dobroczynności. Zli są we wszystkich stanach, a nie mogą dobrego odpowiedzialności ponosić za złych.

Bezrobotni, obarczeni rodziną, którzy uczciwie szukali pracy i pracowali, dopóki pracę znajdowali, nie mogą umierać z głodu dla tego, że niejedni pracować nie chcieli, że niejedni marnują zasiłki.

ZARZĄD POWIATOWY KOMITETU POMOCY BEZROBOTNYM

(—) Ks. dziekan Łowicki, przewodniczący.

Przypominamy gorące wezwanie Ojca Św. i Biskupów, którzy podkreślają, że pomoc bezrobotnym jest najaktualniejszą sprawą obecnych czasów, że jest bezwzględny nakazem chrześcijańskim.

Zaznaczamy, że wszystkie składki wprawie służą Komitetom Parafjalnym na pokrycie zapotrzebowania na własnym terenie, że tylko nadwyżki przekazują Komitetowi Powiatowemu, którzy z nich mógł udzielać pomocy uboższemu Komitetom Parafjalnym.

Jeszcze raz gorąco prosimy o hojniejsze ciliary, które przekazywać prosimy odnośnym Komitetom Parafjalnym. Nie chcielibyśmy podawać do publicznej wiadomości tych obywateli, którzy okazują niechęć, lub nawet psują akcję.

## Czy wiecie...

że już od 15 listopada listonosze przyjmują zamówienia na „GŁOS”.

Czy wiecie, że tylko prenumeratorzy „Głosu” otrzymają kalendarz „POMORZANIN”.

Czy wiecie, że ogłoszenia w „Głosie” i kalendarzu „Pomorzanie” są najskuteczniejsze.

Czy wiecie, że „Głos” stoi twardo i niezłomnie na straży interesów polskiego ludu i broni zasad Kościoła katolickiego.

Czy wiecie, że powszechna jest opinja, iż polska i katolicka rodzina czyta tylko „Głos”.

— Nie zwlekać, lecz zaraz zamówić!!!

## Kącik radjowy

WŁADYSŁAW GRABSKI O SPISIE LUDNOŚCI

W dniu 20. bm. o godz. 16,20 przed mikrofonem radjostacji warszawskiej prof. Władysław Grabski wygłosi odczyt o gospodarzem znaczeniu II powszechnego spisu ludności.

SOBOTA, 21. 11. 31 r.

12,15 Muzyka z płyt gramofonowych. 14,45 Muzyka z płyt gramofonowych. 15,15 Wiadomości wojskowe dla wszystkich omówi i odpowiadzi udzieli — red. Targ. 15,25 Przegląd wydawnictw periodycznych. 15,50 Muzyka z płyt gramofonowych. 16,20 Radjokronika — dr. Marjan Stępowski. 16,40 Muzyka z płyt. 17,10 Alkoholicyzm a przestępczość nieletnich p. Wanda Wójtowicz-Grabińska. 17,35 Koncert młodych talentów muzycznych. 18,05 Audycja dla dzieci. Słuchowisko historyczne dla dzieci starszych i młodzieży pióra Marji Dynowskiej p. t. „Śpiewak królowej Kingi”. 18,50 Koncert dla młodzieży. Utwory F. Nowowiejskiego w wyk. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego. 19,15 Skrzynka pocztowa rolnicza

inż. Wacław Tarkowski. 19,50 Płyty gramofonowe. 19,45 Prasowy Dziennik Radjowy. 20,00 Odczyt. 20,15 Koncert popularny. 23,00 Muzyka lekka i taneczna.

NIEDZIELA 22. 11. 31.

10,00 Transmisja Nabożeństwa Pontyfikalnego z Katedry Wawelskiej. Pekieli: Missa brevis — wyk. Krakowskie „Echo” pod dyr. Wallek-Walewskiego. 12,15 Poranek Symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej. Wyk. Ork. Filharm. pod dyr. Adama Szpaka. Halina Dudiczówna (sopr). 14,00 „Otwarcie kursów p. n.” Radjowy Uniwersytet Ludowo-rolniczy. a) Przemówienie Pana Ministra Roln. b) Inne przemówienia. 14,25 „Dlaczego musimy się uczyć” — prof. Józef Mikułowski-Pomorski. 14,40 „O następstwie roślin — plodozmian” — prof. St. Jankowski. 15,00 Koncert. Wyk. K. Czekotowski (baryt), Henio i Irenka Pałuli (xylofony) i prof. L. Urstein (akomp). 15,35 Program dla dzieci starszych i młodzieży: a) „Co się dzieje na świecie” — tygodnik radjowy w opr. J. Milewskiego, b) Wesoły feljeton B. Hertza p. t. „Druga strona medalu”. 16,20 Płyty gramofonowe. 16,40 „Co przepływa przez druty czyli czym jest elektryczność” — dr. F. Burdecki. 16,55 Płyty gramofonowe. 17,15 „Rola wojenna Lwowa” — dr. Aleksander Czolowski, dyr. Archiwum miejskiego we Lwowie (Lwów). 17,30 Wiadomości przyjemne i przydatne. 17,45 Koncert popołudniowy Wyk. Repr. Ork. Pol. Państw. pod dyr. A. Sielskiego, H. Balińska (skrzypce) i prof. L. Urstein (akomp). 19,25 Muzyka z płyt gramofonowych. 19,45 Słuchowisko. 20,15 Koncert popularny. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, A. Szlemińska (sopr) i prof. L. Urstein (akomp). 21,55 Kwadrans literacki. Opowiadanie H. Sienkiewicza p. t. „Orso”. 22,10 Recital Pawła Emmericha na fortepianie o 2-ch klawiaturach. 23,00 Muzyka lekka taneczna.

PONIEDZIAŁEK 23. 11. 31.

9,00 Transmisja uroczystego nabożeństwa z kościoła akademickiego św. Anny w Krakowie. Chorał gregoriański w wyk. 600-set teologów. 12,15 Muzyka z płyt gramofonowych. 15,35 Muzyka ludowa. 15,40 Pogadanka rolnicza. 15,55 Muzyka ludowa. 14,00 Pogadanka rolnicza. 14,15 Muzyka ludowa. 14,20 Pogadanka rolnicza. 14,50 Płyty gramofonowe. 15,25 Odczyt z cyklu dla nauczycieli pt. „Jadwiga i Jagiello w nowem oświetleniu” — prof. dr. Oskar Halecki. 15,50 Muzyka z płyt gramofonowych. 16,20 Lekcja języka francuskiego (kurs elementarny) — p. Lucien Roquigny. 16,40 Muzyka z płyt gramofonowych. 17,10 „Mecenas królewski w dobie Jagiellonów” — prof. dr. K. Hartleb (Katowice). 17,35 Muzyka lekka. 19,15 „Wiadomości bieżące rolnicze” — p. Józef Platek. 19,50 Płyty gramofonowe. 19,45 Prasowy Dziennik Radjowy. 20,00 Skrzynka pocztowa techniczna-korespondencyjna i porady — p. Wacław Frenkiel. 20,15 4-ta pogadanka z cyklu „Wstępne wiadomości i porady — p. Karol Stromenger. 2,00 Feljeton p. t. „O filmie dźwiękowym i dźwięku filmowym” — red. M. Gliński. 22,10 Koncert z Wilna (Zofja Weleżyńska). 23,00 Muzyka lekka i taneczna.

## Brzydki, piękny, ubogi, bogaty.. mężczyzna

Do jakiego mężczyzny pasuje jaka kobieta?

Pewien publicysta, znawca zarówno kobiet, jak mężczyzn podaje nieco cyniczne, ale niepozabawione dowcipu uwagi na temat do jakiego mężczyzny pasuje jaka kobieta.

Do brzydkiego mężczyzny pasuje piękna kobieta. Jest to dla niej dosko-

nałem tłem, naktórem odbija się jej uroda.

Do pięknego mężczyzny pasuje kobieta cierpliwa i obojętna. Inaczej

niezniosłaby spojrzeń, hołdów innych kobiet.

Do bogatego mężczyzny każda.

Do ubogiego mężczyzny żadna.

Do pracowitego mężczyzny rozrzut na. Oczywiście. Musi wiedzieć na co pracuje. Inaczej praca nie miałaby sensu.

Do skąpego mężczyzny kobieta — wampir. Poto, by się dowiedział w jakim celu dotychczas skąpił.

Do literata, aktora, śpiewaka, malarza, każda kobieta, która znieśnie jego kaprysy. Muszą to być wiecznością, anioly istoty nadludzko dobre.

Do bardzo inteligentnego mężczyzny myślicie, że kobieta, która go rozumie? Ach, gdzież tam! To nie jest

## Wszyscy na front do walki z bezrobociem

Spełnijmy największy obecnie obowiązek chrześcijański i obywatelski i przyłożmy ofiarną dłoń do wzniesłego celu!

Niech w Polsce nie będzie głodnych niechaj ojcowie rodzin znajdą pracę, bezdomni przytułek i opiekę.

Niech każdy da, co może, pamiętając, że dając potrzebującemu, spełnia obowiązek społeczny i postępuje w myśl wskazań nauki Chrystusa.

W całym naszym kraju zorganizowały się komitety dla niesienia pomocy bezrobotnym. Komitet powiatowy dla spraw bezrobocia daje nie tylko pomoc materialną bezrobotnym ale przede wszystkim stara się zatrudnić ojców rodzin, aby dać im możliwość utrzymania rodziny.

Pracujmy wraz z Komitetem, a czas niedoli i kryzysu prędko minie!

## WIADOMOSCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia 20 listopada 1931 r.

— **Osobiste.** Ostatni „Monitor Polski” podaje ruch służbowy w Ministerstwie Sprawiedliwości. Między wieloma nominacjami znajduje się wiadomość dotycząca Wąbrzeźna.

— Wicprokurator Sadu Okręgowego w Tarnopolu p. Wawrzyniec Smólski został mianowany sędzią Sadu Grodzkiego w Wąbrzeźnie. Na owej placówce życzymy „Szczęść Boże” — Red.

— „Gazeta Wąbrzeska kończy swój żywot. W ostatnim numerze „Gazety Wąbrzeskiej” czytamy następującą notatkę:

Z dniem 28. listopada przestanie wychodzić „Gazeta Wąbrzeska”. wobec czego nie należy odnowić przedpłaty na miesiąc grudzień.

— **Powiatowa Kasa Chorych.** Pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach udzielają w niedzielę dn. 22. listopada br. na okręg Wąbrzeźno p. dr. Kawczyński, na okręg Kowalewo p. dr. Michałowski.

— **Posiedzenie Rady Miejskiej.** W sobotę dn. 21. listopada 1931 r. o godz. 6-tej odbędzie się publiczne posiedzenie Rady Miejskiej z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawa opłat za czynności Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu.

2) Sprawa reskryptu P. Wojewody Pomorskiego z dnia 10. 10. 1931 r. l. dz. SFI — 2474 i rozpatrzenie preliminarza budżetowego na rok 1931/32.

3) Wolne głosy.

— **Konferencja wywiadowcza.** Kierownictwo szkoły wydziałowej zawiadamia rodziców i opiekunów, że konferencja wywiadowcza odbędzie się w niedzielę, dnia 22 listopada br. o godz. 12-tej w świetlicy szkoły wydziałowej.

— **Wywiadówka w szkole powszechnej.** W niedzielę dnia 22. 11. br. o godz. 12 odbędzie się w szkole pow. męskiej wywiadówka w sprawie postępów w nauce i zachowaniu się uczniów. Przybycie rodziców lub opiekunów jest konieczne.

Kierownik Szkoły.

— **Fotografie z zjazdu Powstańców i Wojaków.** Zdjęcia dokonane w ub. niedzielę podczas zjazdu Powstańców i Wojaków w Wąbrzeźnie są do nabycia w Zakładzie Fotograficznym Z. Ziółkowski — Rynek nr 12.

— **Badacze Pisma św. znowu na widowni.** Od dłuższego już czasu powiat nasz przestał być odwiedzany przez różnych niedowarzonych niby to „badaczy” Pisma św., którzy szczyli za pomocą książek herezje wśród wierzącej ludności. Niecna ich robota napotkała jednak na przeszkodę i ludność tych badaczy poprostu wyrzucała za drzwi. Obecnie wpadli „badacze” na inny sposób. Otóż przysyłają teraz przez pocztę ludności różnego rodzaju pisma i broszurki, zawierające niesłychaną propagandę niedowiarstwa. Książki takie należy zniszczyć lub spalić.



Miljony pań

używając już od roku 1858

Mydła  
Regera

przekonały się o jego nie-  
zrównanej jakości.



Znak ochronny

— **Akademja ku czci „Sienkiewicza.** W niedzielę 22. 11. odbędzie się o godz. 4 po poł. w auli gimnazjum uroczysta akademja z okazji 15-tej rocznicy śmierci Henryka Sienkiewicza. Wstęp 50 gr. Dochód przeznaczony na szkołę polską za kordonem i na bezrobotnych. (—)

— **Serce pieśniarza w kinie „Słońce.”** Al Jolson dał poznać się światu w filmie „Śpiewający blazen”. Film ten oczarował świat i odtąd Al fascynuje tłumy swą wspaniałą grą i przedewszystkiem głosem. Głos jego posiada w swej gamie najsubtelniejsze odcienie sentymentu i to najbardziej porwał świat. Al jest zawsze w filmie swym głęboko wzruszony swoją rolą. Niepodobna wprost wyobrazić sobie Ala w roli wesolym. Al zawsze zostanie symbolem sentymentu w filmie. Zanim został zaangażowany do filmu był on znanym, w świecie teatralnym New Jorku.

— **Zebranie Korporacji Sam. Kupców** odbyło się w ub. tygodniu przy dość licznych udziałach zarządu i członków. Na porządku dziennym były aktualne sprawy gospodarcze i podatkowe będące tematem ożywionej dyskusji. O godz. 1/2 10 wiecz. prezes p. Jezierski solwował zebranie

— **Zebranie Towarzystwa Samodzielnich Rzemieślników.** W ub. niedzielę o godz. 2 po poł. odbyło się w hotelu p. Klimka miesięczne zebranie, które zagal hasłem „Cześć Rzemiosłu” p. prezes Kofecki, witając zarazem burmistrza p. Schwarza. Pan burmistrz w obszernych słowach przedstawił zebranym klęskę bezrobocia w mieście i prosił zebranych o opodatkowanie się, aby w ten sposób ulżyć doli bezrobotnego. Na temat ten wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierali głos liczni członkowie. Ponieważ dyskusja toczyła się zbyt długo odroczone zebranie na czwartek 19 bm., na którym odbyła się konferencja połączona z wszystkimi cechami na terenie miasta. Po wyczerpaniu porządku obrad prezes zamknął zebranie. (—)

— **Zebranie Legji Inwalidów W. P.** Dnia 14. listopada 1931 r. odbyło się miesięczne zebranie Legji Inwalidów W. P. w Wąbrzeźnie w lokalu p. Webera przy ul. Marsz. Piłsudskiego 78.

O godz. 20-tej zagal Prezes Michalski zebranie, witając przybyłych gości i członków. Omawiano rozmaite sprawy inwalidzkie jako też i sprawę zezwolenia p. Wojewody na urządzenie gwiazdki itd. Po wyczerpaniu porządku obrad solwował prezes zebranie hasłem „Cześć Ojczyźnie”.

— **Podziękowanie. Zarząd Powiatowy Powstańców i Wojaków w Wąbrzeźnie** otrzymał z okazji zjazdu w dniu 15 bm. na urządzenie obiadu następujące dary. Od p. Pankowskiego — Frydrychowo wiepra, od p. Mliczkiego — Stary Zieleń wiepra, od p. Inż. Głowackiego maj. Wielkołaka barana i pszenicę, od p. Stasiewiczowej maj. Elzanowo pszenicę, od p. dr. Koernera Mlewiec groch i kartofle i od p. Mathesa Nielub pszenicę. Za powyższe dary składa Zarząd serdeczne podziękowanie. Zarazem dziękuję p. Grabowskiemu za bezpłatne wypożyczenie talerzy i łyżek, p. Twardowskiemu za stoły i ławki, p. Szymańskiemu za obrusy i salę oraz p. kier. szkoły Nałęczowi za odstąpienie placu przy szkole na zbiórke, jakoteż wszystkim gościom którzy obecnością swą przyczynili się do udania się zabawy.

Za Zarząd:

Dudziak sekr. Czerwiński prezes

— **Podziękowanie.** Na „Wentę” Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Wąbrzeźnie raczyli łaskawie nadać: pp. Star. Suchecki 20 zł, mec. Balcerski 20 zł. i jabłka, Tadeuszewscy 10 zł., Tomaszewska 5 zł., Mieczkowski Niedźwiedź, różcięte, 5 doniczek kwiatów i kosz owoc. mec. Ostrowski zajaca, bażanta i gruszkę, Manikowska indyczkę, Goetz 3 koguty, Scheffler zajaca, Werth zajaca, Sass tort, Słowikowska babkę, Busch 5 f. parówek, Betlejewski skrzyńnię piwa, Piotrowski strudel i ciastka, Hoffmann 15 f. ryżu, Składnica piwa Kunterstyn skrzyńnię piwa, 50 butelek wody sodowej, Lewandowski W. 2 f. kawy, Dolecka 50 cygar, Nast 1 f. kawy, Grabowska 2 wazon, Szymański Fr. 1 but. koniaku, Twardowski skreślił z rachunku 15,60 złotych, Szóstakowski 2 kałduny, Maj. Wałycz kwiaty cięte, ogr. Lange 150 bukietów kwiatów, Czajkowska karton mydła i perfum, Wojtecka 2 kalendarze, papier listowy 108 pocztówek i 12 ołówków, Schaefer 2 maty i 5 torebek, Bialecki 20 kawalców mydła, Wilamowski wet. zajaca, Głowczewski koguta, Jagiello skład cukrów 10 tabl. czekolady, Mlyn Parowy 1/2 ctr. mąki pszennej, Pruchniewski 2 lusterka, szczotkę i pastę do zębów, 2 mydła toalet, Czerwiński 1 p. trzewików damskich, Klimaszka 6 serwetek, 1 torebkę, Jezierski 2 młynki do pieprzu, Murawski 1 popielniczkę, 1 sólniczke, Wiśniewski 1 p. śledzi, 1 p. biszkoptów, 1 p. pierników i bonbonierkę, Stiens drog. 8 mydeł toalet, 3 but. perfum, 2 lusterka, Sigurski 12 p. pasty do obuwia, 24 p. sznurowadeł, Biały 1 koszyk niel. talerz do tortu, 2 papierońniczki, 2 p. guzików do mankiet, Balcerski 6 łyżeczek, 1 lampkę elektryczną, 1 formę, 5 szt. zabawek, Baranowski 1 wazon i cukierniczkę, 1 papierońniczkę, 1 popielniczkę, 1 skarbonkę, 1 żardynierkę, Gulda 20 medalików, 11 śpiewników, 5 pilek gumowych, Gehrke 1 korale, 2 baterje, 2 pierścionki, 1 koleczyki, 1 termometr, Grajkowski 1 p. rękawiczek, 1 p. pończoch, Grabowska — Wolności 2 masielniczki, Chwiałkowski 10 m barchanu, 5 p. pończoch, 5 p. skarpet, 56 chustek, Klimek st. 120 torebek, 36 tabl. czekolady, 46 torebek z drobnymi cukierkami, Kotlewska 6 broszek, resztki wstążek do orderów, 2 obrączki, 5 puderniczki, 1 pierścienek, Buczkowski 2 f. kielbasy, Szymański skład obuwia 1 p. ciepłych trzewików, Pawelecki 1 lampkę elektr., Błaszowski 1 but. wina, Sipa 1 p. trzewików damskich, Leśniewicz 1 mydło toalet, 1 szczotkę i 2 pasty do zębów, Ziętak 2 p. pończoch damskich, 3 p. rękawiczek, 3 chusteczki, Sikorski 1 kubek 1 sitko, 2 zł., Lewandowski — Rynek 2 but. wina, Kamińska 3 czapki dziecięce, Radziwińska 1 czapkę chłop., Zalewski 1 p. trzewików damskich, Jankowski 1 broszkę, 1 p. koleczyków, 1 pierścienek, 1 papierońniczkę, 1 popielniczkę, Potorski 2 kielbasy, 1 wotrobiankę i szyneczkę, Zieliński H. 1 torebkę, 2 albumy, 4 kart. papieru list., 1 portfel, 100 pocztówek, Barylski skład obuwia, 2 zł., Paszota kasler, 1 f. parówek, Grudzińska 150 bukietów kwiatów, Góralski 5 etui do cygar, 5 papierońniczek i inne fanty.

Wszystkim ofiarodawcom „Serdeczne Bóg zapłać”.

Równocześnie składamy serdeczne podziękowanie prasie miejscowej „Głos Wąbrzeski” i „Gazeta Wąbrzeska” za dostarczenie wszelkich druków, afiszy i ogłoszeń bezpłatnie, jako i wszystkim, którzy przybyciem swym przyczynili się do zbioru. Czysty zysk z tej imprezy wynosi 1000.— zł.

Panie czynne zaopatrzyły bufet w wszelkie ciepłe i zimne potrawy oraz ofiarowały wino do boli.

Zarząd.

— **Czyn godny naśladowania** Związek Bezrobotnych Pracow. Umysłowych Wąbrzeźnie składa tą drogą serdeczne podziękowanie p. Fr. Szymańskiemu za udzielenie 5 biletów gratysowych i 50% zniżki do kina dla członków związku.

— **Kalendarz Ilustr. Kurjera Codziennego** na rok 1932 bogato ilustrowany do nabycia w adm. „Głosu Wąbrzeskiego”. Cena 3 zł. za egz.

— **Usiłowane włamanie.** W nocy z środy na czwartek około godz. 1-szej przychwylił klucznik p. Witkowski pewnego osobnika, który dobijał się do mieszkania p. Kamińskiego przy ulicy Przemysłowej. Nieznanego osobnika oddał wymieniony w ręce policji.

— **Wycofanie z obiegu pięciozłotowych biletów państwowych.** Pięcizłotowe bilety państwowe z datą 25 października 1926 r. utraciły moc prawnego środka płatniczego z dniem 30. 6. 1930 r. Do dnia 30. 6. 1932 r. bilety powyższe będą wymieniane oraz przyjmowane przy uiszczaniu wszelkich należności w Centralnej Kasie Państwowej, Kasach Skarbowych oraz w Oddziałach Banku Polskiego.

— **Baczność przed nabywaniem książek od podróżujących o wątpliwej treści.** W ostatnich dniach pojawiło się na terenie naszego miasta kilku podróżujących, którzy oferują różnego rodzaju książki o wątpliwej wartości itp. Podróżujący ci ofiarują wyżej podane książki na raty i są tak natrętni, że zaraz wypisują kwit zamówień, a następnie od takiego obywatela wprost wymuszają

## „Na Sybir” w kinie „Słońce”



Rok 1905... Rosję ogarnęły płomienie rewolucji... I w Narodzie Polskim odżyła nadzieja wolności. Targnął kajdanami niewoli... Nowe nadzieje — nowe walki — Jak ziemia polska długa i szeroka, powstały tajne organizacje wolnościowe, gotowe w każdej chwili walczyć o niepodległość rozszarpanej Ojczyzny. Tysiące, setki męczenników ginęło bohatereską śmiercią w murach Cytadeli Warszawskiej i w strasznej pustce dalekiego Sybiru... Rodziła się do nowego życia nieśmiertelna tradycja Kościuszki, księcia Józefa i Traugutta... Ojcowie rzucali dzieci, mężowie — żony, dzieci — rodziców. Składali ołtarze życia i szczęście osobiste na ołtarzu Niepodległości. Walka o wolność Narodu opanowała serca i umysły wszystkich... Nie było jednego domu polskiego, któryby nie złożył bohaterkiej daniny. Oto jeden z przykładów poświęcenia — film dźwiękowy rodzimej produkcji „NA SYBIR”, który ukaże się od poniedziałku w tutejszym kinie „Słońce”, a który każdy Polak bezwzględnie zobaczyć musi.

podpis, dlatego ostrzegamy przed nabywaniem powyższych książek, gdyż każdy może nabyć wartościową książkę u naszych współobywateli księgarzy a nie od jakichś tam wątpliwych podróżujących.

— **Nowe banknoty 20-złotowe.** Dowiadujemy się, że Bank Polski przygotowuje nowe papierowe banknoty 20-złotowe, które będą zupełnie odmienne od dotychczasowych. Kolor ich będzie tęczyowy, rysunek zaś wyobrażać będzie główkę dziewczyny polskiej.

— **Ważne dla dyskонтujących weksle.** Banki nie przyjmują obecnie dyskонтu weksli, zaopatrzonych klauzulą, opiewającą tylko „na zlecenie własne”, bez dodatku „moje” lub „nasze”, lecz żądają aby klauzula ta brzmiała dokładnie „na zlecenie moje własne” albo „na zlecenie nasze” własne.

## Z powiatu

— **Młynik.** (Kradzież roweru). Na szkodę p. Kozłowskiemu Teofilowi skradziono w dniu 14 bm. rower, wartości 150 zł.

— **Myśliwiec.** (Dziesiąty pawilon). Związek Strzelecki w Myśliwcu urządził w niedzielę, dn. 22. 11. br. na sali p. Ostrowskiego przedstawienie amatorskie p. t. „Dziesiąty Pawilon”, połączone z zabawą taneczną. Początek o godz. 19-tej.

Przypuszczać należy, że obywatelstwo Myśliwca i okolicy imprezę Związku Strzeleckiego gorąco poprze.

— **Pieńki.** (Kradzież kur). W nocy z 14 na 15 bm. skradziono z kurnika p. Senarta Józefa 15 kur, ogólnej wartości 40 zł. — Sprawca uszedł bez śladu.

— **Tokary.** (Kradzież). Michałowiczowi Henrykowi z Tokar w dn. 11. bm. skradł niewykryty dotąd sprawca 1 szwinie wagi 75 kg., wartości 70 złotych.

— **Pływaczewo.** (Osobiste.) Syn znanego tutejszego obywatela i b. soltysa p. A. Krużyński złożył na Uniwersytecie Poznańskim egzamin dy-

plomowy z nauk prawnych z tyt. magistra P. Mag. Krużyński odbywa obecnie aplikację w sądzie grodzkim w Chelmnie.

× **Klonowo.** (Przez wódkę pozbył się pieniędzy). Dn. 20. ub. m. udał się Jan G. do Lidzbarka do sądu na termin, gdzie spotkał się z swym kolegą Św. Po rozprawie udał się do oberży gdzie popijali czystą tak długo, aż G. zasnął, a gdy się przebudził, zauważył brak pieniędzy, które miał przy sobie w kwocie około 60 zł. Otóż wódeczka doprowadziła go do niemitych następstw, gdyż poza kradzieżą wzgl. zgubą pieniędzy doszło do poróżnienia się z kol., na którego rzucił podejrzenie o kradzież.

× **Fialki.** (Dali się nabrać przez cyganów). Onegdaj przeciągnęła tamtędy banda cygańska, której jak zwykle udało się nabrać kilku naiwnych. M. in. przybyli cyganie do zagrodnika Zapalowskiego, opowiadając mu, że źle mu się wiedzie, gdyż jak słyszeli było się nie chce chować i choruje, namawiając go przy tej sposobności, by sobie dał wróżyć a dowie się wszystko i zapoznają go z przyczynami tego zła, oraz, że oddał ją przez zażegnanie. Jak zwykle zażądali cyganie do tej ceremonii pieniędzy i garderobę. Zapalowski dał im 600 zł., które wypożyczył. Cyganie otrzymawszy pieniądze, zaszli je do worka i zamknęli w szafie, rzeczy zaś zabrali z sobą. Nazajutrz przybyli z powrotem przynosząc ze sobą zabraną garderobę, którą zwrócili widocznie do celu wzbudzenia do siebie zaufania. — Jedna z cyganek zagładnęła do worka z pieniędzmi, zaszła go i zamknęła w szafie, a klucz oddała żonie Z., poczem zażądała święconej wody, pokropiła w pokojach i szafach. Po tej ceremonii zażądała znów garderobę, którą otrzymała. Gdy cyganie nie przybyli w umówionym dniu, małżonkowie Z. otworzyli worek z pieniędzmi i z przerażeniem zauważyli, że pieniędzy niema. — W swej guślarskiej wierze pozbyli się pieniędzy i garderoby wartości około 400 złotych.



**TARGOWISKO MIEJSKIE.**

Placono za 100 kg. żywej wagi (ceny Targowice

Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Poznań, dnia 17 11 1931 r.

**I. BYDŁO:**

**a) WOLY:**

1. pełnomięsiste wytuczzone, niezaprzęgane . . . . . 80-90

**b) BUHAJE:**

1. wytuczzone, pełnomięsiste . . . . . 63-70

2. tuczne, mięsiste . . . . . 54-60

3. nietuczne dobrze odżywione stare . . . . . 46-52

4. miernie odżywione . . . . . 40-44

**c) KROWY:**

1. wytuczzone, pełnomięsiste . . . . . 80-90

2. tuczne, mięsiste . . . . . 66-78

3. nietuczne, dobrze odżywione . . . . . 46-50

4. miernie odżywione . . . . . 30-40

**d) JAŁOWICE:**

1. wytuczzone, pełnomięsiste . . . . . 80-90

2. tuczne, mięsiste . . . . . 66-76

3. nietuczne, dobrze odżywione . . . . . 48-56

4. miernie odżywione . . . . . 40-46

**e) MŁODZIEŻ:**

1. dobrze odżywiona . . . . . 44-50

**f) CIELETA:**

1. najprzedniejsze cielęta, wytu- 100-140

2. tuczne cielęta . . . . . 86-92

3. miernie odżywione . . . . . 74-84

**II. ŚWINIE (tuczniaki).**

1. pełnomięsiste od 120-150 kg. żywej wagi . . . . . 112-181

2. pełnomięsiste od 100-120 kg. żywej wagi . . . . . 102-110

3. pełnomięsiste od 80-100 kg. żywej wagi . . . . . 92-100

4. mięsiste świnie ponad 80 kg. . . . . 82-90

5. maciory i późne kastraty . . . . . 90-104

6. świnie bekonowe . . . . . 82-90

**GIELDA ZBOŻOWA**

Żyto nowe suche 25,75-26,00, pszenica 25,00-25,50 jęczmień 27,50-29,00 jęczmień zwyczaj. przemiał. 22,50-23,25 owies pastewny 24,50-25,50, mąka żytnia 58,00-59,00, mąka pszenna 65 proc. 37,50-39,50, otręby żytnie 17,25-18,00, otręby pszenne 16,50-17,50, rzepak 33,00-34,00, ziemniaki jadalne 3,80-4,00, groch Victoria 25,00-29,00.

Drukiem i nakładem Zakł. Graf. Boleś w Szczuki. — Redaktor odpowiedzialny Altona Szczuka, Wąbrzeźno, Mickiewicza 1.

**JUŻ CZAS zapisać gazetę na miesiąc grudzień!**

Dnia 26. 11. 31. o godz. 11 przed poł. sprzedawać będzie w Piątkowie Egzekutor Wydz. Powiatowego w Wąbrzeźnie w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającym za gotówkę: 1 szafę ogniową.

Zbiórka licytantów przed pałacem p. Iwanowskiej. Wydział Powiatowy w Wąbrzeźnie.

Dnia 25. 11. 31. o godz. 12 w poł. sprzedawać będzie w Chelmoncu Egzekutor Wydz. Powiatowego w Wąbrzeźnie w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającym za gotówkę: 85 ctr. kartofli.

Licytacja jest nieodwołalna. Zbiórka licytantów u p. Florj. Górskiego w Chelmoncu. Wydział Powiatowy w Wąbrzeźnie.

Dnia 26. 11. 31. o godz. 13,30 po poł. sprzedawać będzie w Kurkocinie Egzekutor Wydz. Powiatowego w Wąbrzeźnie w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającym za gotówkę: 2 krowy.

Zbiórka licytantów u p. Stefana Gumińskiego Wydział Powiatowy w Wąbrzeźnie.

Dnia 25. 11. 31. o godz. 9 przed poł. sprzedawać będzie w Kowalewie Egzekutor Wydz. Powiatowego w Wąbrzeźnie w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającym za gotówkę: 15 świń.

Zbiórka licytantów na rynku w Kowalewie. Wydział Powiatowy w Wąbrzeźnie.

**PRZETARG PRZYMUSOWY.**

W poniedziałek, dnia 23. 11. 31. o godz. 11 sprzedawać będą w drodze egzekucji w Pływaczewie przed oberżą p. Wegnera najwięcej dającym za gotówkę:

sanie żelazne, konia, wóz roboczy i powózek. Rogowski, kom. sąd. w Kowalewie.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 11,30 sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę u p. Wacława Lesniewskiego w Lisewie

1 maciorę około 2 ctr., 2 świnie razem około 120 ft., 3 prosiaki, 1 cielaka około 3 mies. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 14,30 sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę w Nowejwsi p. Golub.

1 samochód używany Ford, 1 powóz kryty, 1 wolant, około 150 ctr. pszenicy letniej w stogu, zbiór z około 23 mórg pszenicy. Zbiórka reflektantów przed majątkiem. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. br. o godz. 10-tej sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę w Lisewie poczta Golub

1 parnik i 1 centryfuga. Zbiórka reflektantów przed sołectwem. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 12,30 sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę u p. Jana Stencła w Lisewie.

około 10 fur żyta, 2fury pszenicy i 4 fury jęczmienia. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 13,30 sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę: u p. Władysława Grzędzickiego w Lisewie.

zbiór z około 4 mórg pszenicy, z 3 mórg jęczmienia i około 5 mórg żyta. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 13-tej sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę u p. Stanisława Przyborskiego w Lisewie.

zbiór z około 3 mórg żyta, 6 mórg pszenicy 11½ morgi jęczmienia i 3 świnie po 1 ctr. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

Dnia 24. 11. 31. o godz. 14-tej sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę u p. Stanisława Kostusiaka w Lisewie

zbiór z około 5 mórg żyta, 3 mórg pszenicy i 5 mórg jęczmienia. Litwin, kom. sąd. w Golubiu.

**Licytacja drewna,**

W czwartek, dnia 26. 11. 31. przed poł. o godz. 10 w lokalu w Czystochlebiu odbędzie się sprzedaż drewna opałowego i użytkowego wszelkiego gatunku za gotówkę. Oprócz tego sprzedaje się drewno z wolnej ręki w każdą środę i sobotę. Zarząd Leśnictwa Nielub p. Wąbrzeźno.

**LICYTACJA PRZYMUSOWA.**

We wtorek, dnia 24. 11. 31. o godz. 10 przed poł. sprzedawać będą najwięcej dającym za gotówkę u p. Fr. Bliemkego w Rogzarcie

wieprza 2 ctr. wagi. Sołtys gminy Sicienek.

65 000 000

PAR NOSZONYCH w EUROPIE JEST GWARANCJA ICH DOBROCI

РЕЗИНОТРУСТ

**Samochód ciężarowy**

bardzo mało używany 1 i pół-2 ton gotowy do jazdy sprzedaje

**L. Jasiński**

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 46 tel. 117

**Przedzierżawienie jezior.**

Gmina Mlewo przedzierżawia dnia 30 listopada o godz. 1 po poł. 4 jeziora obszaru ca 44 ha na przeciąg 12 lat.

Warunki ogłoszone będą w dniu licytacji.

**Rygielski, sołtys.**

**DAMSKIE** pończochy, reformy, pulowery wełniane i jedwabne.

**MĘSKIE** pulowery, skarpetki wełniane i jedwabne po cenach fabrycznych.

**Stroje fortepiany** przyjmują zamówienia każdego czasu

**Klemens Lemke** Kowalewo ul. Brodnicka 16.



**Zysk na kieszeni i zysk na zdrowiu!**

Przy praniu Persilem zbyteczne jest wszelkie pranie wstępne, przede wszystkim zaś niehygieniczne tarcie i szcztokowanie. Niechaj Persil sam wykona całą pracę! Persil zrobi swoje! Ale pamiętać zawsze, że należy Persil rozpuścić w zimnej wodzie, a bielnię zagotować raz jeden i to krótko! Wystarczy to zupełnie. 1 paczkę Persilu wziąć na 2½ do 3 wiader wody.

**Go Persil to Persil**

Podaję Szan. Publiczności do łaskawej wiadomości, że obok mego salonu fryzjerskiego Rynek 24 urządziłem

**SALON DLA PAŃ**

POLECAM

przeło po cenach najniższych:

**ondulację zwykłą i wodną, mycie głowy, farbowanie brwi i rzęs, manicure i masaż elektryczne.**

By Szan. Panie zadowolili obsługą w całej pełni, zaangażowałem pierwszorzędną fryzjerkę manicurzystkę mającą kilkulatnią praktykę zawodową.

Specjalność: szybka naprawa łalek i spinek coluloidowych.

**ALFONS KURZYŃSKI**

**Z własnego uboju**

POLECAM

moim Szanownym Gościom wszystkim smakoszom

**kielbasę z kapustą, smaczną kaszówkę, wyborową wątrobiankę, znakomite nogi wieprzowe.**

Po cenach nader przystępnych.

**Hotel Dwór Wąbrzeski**

**Stefan Klimek**

Telefon 51.

PIERWSZE NAJNOWOCZESNIEJSZE KINO DŹWIĘKOWE

**„SŁOŃCE”**

HOTEL POD BIAŁYM ORZEM

**TYLKO 2 DNI!**

w piątek, dnia 20 bm. o godz. 8<sup>15</sup> w. i w niedzielę, dnia 22 bm. o godz. 4, 6<sup>15</sup> i 8<sup>45</sup> w.

wyświetlać będziemy pełno-dźwiękowy dramat pod tytułem:

**„Serce pieśniarza”**

W rolach głównych **AL JOLSON, SONNY BOY i MARION NIXON**

W sobotę 21 bm. z powodu zabawy „Cyklistów” **KINO NIECZYNNE.**